

FULL CATALÀ

Any II — Núm. 13

MEXIC, D. F., OCTUBBRE DEL 1942

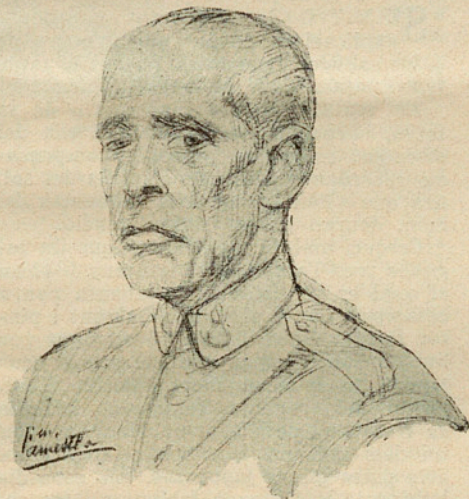
Exemplar: \$ 0.50

Registrado como artículo de segunda clase, en la Administración Principal de Correos de México, D. F., el 20 de Noviembre de 1941

AMB MIRES AL DEMA ELS ULTIMS FILLS DEL SOL

pel Coronel Enric P. Farràs

per Pere CALDERS



El Coronel Farràs
segons un apunt al llapis
de Josep M. Ametlla

Quan la guerra actual acabarà, amb la victòria de les democràcies, un nou ordre serà estructurat en el qual cabran la major part de les aspiracions dels pobles que hauran aportat ni que sigui només un gra d'arena per aconseguir-la.

Quan arribarà aquest moment, ¿quina representació de Catalunya podrà assegurar a la taula de la pau? ¿Amb quins drets i amb quin bagatge? S'hi asseguran els representants d'Espanya, i el problema català seguirà essent un problema interior, sense solució possible des del punt de vista nacionalista, a causa

del tan mal entès patriotisme de la resta de la Península Ibèrica, —incapaç de comprendre uns Estats Confederats d'Ibèria, cada un amb sobirania absoluta, i units, per la seva pròpia voluntat, amb un lligam tan ample que en res no minvés aquesta sobirania.

En canvi, si ara, en plena lluita, i per part de qui sigui que ho pugui fer, fos gestionat de les Nacions Aliades (previ el reconeixement per part d'aquestes de la sobirania nacional del poble català) l'honor de figurar en un lloc del front —aquell que l'Alt Comandament designés— un grup de patriotes dels Països de Llengua Catalana, que, enlairant la bandera barrada, anessin a guanyar aquest gra d'arena, arribat el moment de la pau hauríem guanyat per a Catalunya la plena llibertat. Llavors podríem discutir, si ho creguéssim convenient, amb la resta dels pobles de la Península les condicions per a fer una Unió de Repúbliques independents.

Amb aquest propòsit, caldria que els qui s'interessessin per aquesta idea comencessin, ja des d'ara, a establir contacte i canviar impressions sobre la possibilitat d'organitzar aquest grup. Ben entès que aniríem guiats per un sol ideal: el del sacrifici de la vida perquè Catalunya recobri la seva antiga independència. Els Països de Llengua Catalana, petits tal vegada en territori, però molt grans en sentiments morals, serien un mirall per a les altres nacions peninsulars, que procurarien imitar-los, i crear aquesta Confederació dels Estats Sobirans d'Ibèria.

La meua missió, si em fos conferit l'honorable deure de guiar aquest grup, seria d'anar el primer al sacrifici i el darrer als llozers. Però si que voldria anticipar que caldria una fèrria disciplina, única manera d'afrontar la mort amb dignitat. Que, si calgués morir materialment, tindriem la satisfacció interior de passar a la història com a conqueridors de la llibertat de Catalunya.

LA P A T E R N I T A T del sol ha estat invocada des dels temps primers per races diverses. L'han adorat els caldeus, els cananeus, els egipcis, els perses, els fenicis, els grecs i els romans. Però aquests pobles, els qui han desaparegut i els qui encara persisteixen, deixaren en un tombant de la seva història aquest vici d'adorar la cosa que brilla més.

Els japonesos han tingut la traça envejable de fer-lo arribar fins als nostres dies. Realment, si la imaginació s'hi avé, sentir-se fill del sol ha de proporcionar un gran aplom i una particular plenitud de la vida. Perquè, només en la lluita que suposa l'haver de convèncer els altres de l'autenticitat d'un parentiu tan elevat, ja pot posar-s'hi tota l'ambició i tota la tenacitat.

En aquest sentit, els japonesos juguen fort. No es tracta pas de confiar les superioritats al color dels cabells o de la pell, mania terriblement occidental, sinó de donar a entendre que hi ha lligams de família entre ells i el centre regulador del moviment de la terra i dels altres planetes.

Però aquesta idea, convertida únicament en íntima satisfacció, no produeix beneficis materials i els japonesos compregueren relativament de pressa que si no legitimaven el seu "pedigree" davant del món, els fills de la terra que compartien amb ells l'habitatge del planeta no els concedirien la senyorial distinció que reclamaven. De moment, adoptaren una jeia pacífica. Projectaren el seu capteniment de gent solar enllà de l'Àsia, de cara a l'Occident, entabanant i deixant-se descobrir pels homes de raça blanca. Els viatgers tornaven del Japó amb la boca plena d'històries meravelloses.

Quins habitants i quin país! Una amarança divina tivava la cara de cada cosa de les illes, tot era delicat i extraterrenal. La prostitució mateix era exquisida; sublim la manera de prendre el te; finíssima la vida de família entre les parets de paper i de canya, i tot això sense oblidar la pràctica del suïcidi, tan senyora, que mereixia l'atenció cordial de tota la gent civilitzada.

I l'art? En aquest aspecte sí que calia que tothom es posés d'acord per a esgotar tots els qualificatius encomiàstics. Calia organitzar pelegrinatges per a visitar el gat adormit de Nikkosan, la muntanya artística de Koyazan, els retauls de la capella de Kasuga, el Kinkakuji, i tots els llocs on l'art dels japonesos havia deixat marca.

Les estampes conegueren una ràpida fortuna. Les obres i els noms de Shosetsu, Noami, Soga, Seshiu, Hasegava, Hokusai Buntxo Tani i Hirosgué sortiren del Japó i recorregueren triomfalment els centres civilitzats.

Els japonesos es deixaven admirar amb una mica d'urc tot fent veure que ells amb els occidentals, mai no s'hi acabarien d'entendre. No s'estaven de dir, per exemple, que l'ús que nosaltres fem dels mo-